

Baltic Sea Area Studies: Northern Dimension of Europe – poikkitieteellinen tutkimusprojekti

Baltic Sea Area Studies, lyhykäisemmin *BaltSeaNet*, on Euroopan unionin rahoittama tutkimushanke, joka kokoaa kahdeksan Itämeren alueen maan yliopistojen (Berliini, Gdansk, Helsinki, Kööpenhamina, Riika, Södertörns högskola, Tartu ja Vilna) jatko-opiskelijoita poikkitieteelliseen projektiin. Projekti käynnistyi syksyllä 2000 ja on suunniteltu nelivuotiseksi. Sen tehtävinä on tutkia Itämeren alueen oloja, kartoittaa jo olemassa olevia yhteistyöverkostoja ja toisaalta suunnitella ja luoda uutta. Projektin hallinnollinen koordinaatiopiste on Berliinin Humboldt Universitätissä, mutta kaikki yhteistyöyliopistot ovat aktiivisesti hankkeessa mukana.

Projekti rakentuu kolmen ajan-kohtaisen teeman varaan: kansainvälisyys, poikkitieteellisyys ja verkostoituminen. Kansainvälisyys näkyy jo yhteistyömaiden kirjossa; Itämeren alueen maista jää uupumaan ainoastaan Venäjä. Venäjän panos olisi toivottava ja varmasti hyödyllinen, mutta EU rahoittaa ainoastaan jäsen- tai hakijamaitten hankkeita.

Toinen kantava teema, poikkitieteellisyys, toteutuu *BaltSeaNet*issä hyvin: nuorten tutkijoiden riveistä löytyy niin politologeja, historioitsijoita, ekonomia, maantieteilijöitä, mediatutkijoita kuin filologeja ja kielitieteilijöitäkin. Projektia vetävät vanhemmat tutkijat, joiden oma tutkimus on tavalla tai toisella keskittynyt Itämeren alueeseen, olipa kyseessä sitten kirjallisuuden tai markkinavoimien tutki-

mus. Projektin puitteissa on myös tarjolla *Junior Professor*-paikkoja eri yhteistyöyliopistoilta.

Projektiin valittavat jatko-opiskelijat voivat saada stipendin vain lähtemällä johonkin yhteistyömaahan. Näin varmistetaan hankkeen nuorten tutkijoiden liikkuvuus, kartutetaan kielitaitoa ja ollaan saatu hankkeen vetäjien, nuorten tutkijoiden ja yhteistyöyliopistojen välille hyvä ja hedelmällinen vuorovaikutus. Samalla tuetaan niin yksittäisten tutkijoiden kuin koko projektin verkostoitumista. Tutkijoiden stipendit vaihtelevat muutamasta kuukaudesta kahteen vuoteen, ja nuoria tutkijoita kannustetaan hakemaan vaihtoon erityisesti sellaisiin maihin, joiden kieli ja kulttuuri eivät ole vielä heille tuttuja. Käytännössä kuitenkin Gdanskiin tai Riikaan lähtijöitä on vaikea löytää, kun taas Berliini lie-nee Kööpenhaminan ja Södertörnin ohella suosituin opiskelu- ja opetuskaupunki.

Vaikka *BaltSeaNet* laajeneekin jatkuvasti, on se ensisijaisesti tutkijakoulu. Kaikki hankkeen nuoret tutkijat työskentelevät väitöskirjatutkimuksensa kanssa. Seminaareissa käytetään kiihkeitäkin puheenvuoroja siitä, mikä on Baltic Sea Area, rajataanko alue maantieteellisesti, historiallisesti vai kieliryhmien mukaan. Marras-joulukuussa 2001 järjestettiin Berliinissä *Winter School in Methodology of Area Studies*, jossa viikon ajan pohdittiin käytettävien termien määrittämisä ja eri tieteenalojen metodeja sekä niiden käyttöä arkipäi-

vän tutkimustyössä. Pertti Joenniemi kuvasi luennollaan pohjoisen ulottuvuuden käsitettä pikemminkin määrittelyjen ryppääksi kuin selkeäksi, jo olemassa olevaksi alueeksi. Ollaan siis kehittämässä uutta Itämeren aluetta.

Maaliskuussa tutkijat kokoontuvat Vilnaan pohtimaan uusien EU:n jäsenyyttä hakevien maiden poliittisia vaikutuksia *Political Implications of Integration of Estonia, Latvia, Lithuania and Poland into Euro-Atlantic Structure* -nimiseen työkonferenssiin.

BaltSeaNet julkaisee *Working Papers* -sarjaa, joka on luettavissa myös netti-muotoisena projektin kotisivuilla.

BaltSeaNetin rinnalle on kehittynyt Deutscher Akademischer Austauschdienstin rahoittama *Ostsee Kolleg Berlin/Baltic Sea School Berlin* -projekti. Ostsee Kollegilla on samat toimintaperiaatteet kuin *BaltSeaNetilläkin*, mutta sen puitteissa tarjotaan tutkijavaihdon ja *Junior Professor* -ohjelman lisäksi *Master of Arts in Baltic Sea Region Studies* -opintokokonaisuutta.

Lisää tietoa hankkeista: <http://www2.hu-berlin.de/BaltSeaNet/Menu.html> ja <http://www2.hu-berlin.de/ostseekolleg/>

Lotta Weckström
Associated Young Researcher of
the *BaltSeaNet*
(10/2000–7/2001), Berlin

Kirjoittaja työskentelee tällä hetkellä tutkijana Siirtolaisuusinstituutissa.